

Dom A 69/1963

AD 2/1962

Ljungby, vattentäkt.

SÖDERBYGDENS VATTENDOMSTOLS

D O M

meddelad å domstolens kansli
i Växjö den 10 december 1963.

Sökande: Ljungby stad.

Saken: Ansökan om laglighetsprövning av vattentäkt på stadsägan nr 1156 B i Ljungby och på fastigheten Össlöv 4¹² i Berga socken, Kronobergs län, m.m.

Ansökan.

Ljungby stad har i ansökan till vattendomstolen, med åberopande av en utav Vattenbyggnadsbyrån (VBB) i Stockholm den 13 mars 1961 upprättad redogörelse över grundvattentäkter i Ljungby och av en utav samma byrå den 26 september 1955 avlämnad rapport över provpumpning av grundvattentäkter i Ljungby, anhållit dels om prövning av lagligheten av en vid Djupadal på stadsägan nr 1156 B i staden anlagd vattentäkt och om fastställande av rätt för staden att vid vattentäkten tillgodogöra grundvatten intill en myckenhet av 2.800 kubikmeter per dygn (m^3/d) i medeltal för år, dock högst 3.600 m^3/d , dels ock om godkännande av en på fastigheten Össlöv 4¹² i Berga socken, Kro-

Skyddsbe-
stämmelser.

Till skydd mot förorening av grundvattnet vid vattentäktsfastigheterna förordnar vattendomstolen med stöd av 2 kap. 45 § vattenlagen, att servitut skall åvila fastigheterna inom de såsom zon I vid Djupadal, zon I vid Össlöv och zon II betecknade tre områdena, vilka angivas å en den 23 augusti 1963 slutligt reviderad textpl. 2 till VBB:s redogörelse den 13 mars 1961 (aktsid. 153). Servitutsbestämmelserna skola innebära inskränkningar i rätten att förfoga över dels de delar av stadsägorna nr 814+815+816+1146+1147+1148+1149+1150+1230, nr 1149 A, nr 1150 A, nr 817+818+819+1151+1152+1231+1235, nr 1156+1157+1209+1210, nr 1160+1161, nr 1160 A, nr 1163 A samt av samfälld vägmark litt. då, vilka äro belägna inom en inre skyddszon vid Djupadal (zon I), dels de delar av fastigheterna Össlöv 4⁹, 4¹¹ och 5¹, vilka ligga inom en inre skyddszon vid Össlöv (zon I), dels ock de delar av stadsägorna nr 770+771+772+1211+1212+1215, nr 814+815+816+1146+1147+1148+1149+1150+1230, nr 817+818+819+1151+1152+1231+1235, nr 981+982+999+1000+1001+1017, nr 991+993+1011+1012+1020+1021, nr 994+995+1010+1022, nr 1122, nr 1143, nr 1150 A, nr 1150 B, nr 1152 A, nr 1153, nr 1154+1155, nr 1155 A, nr 1156+1157+1209+1210, nr 1158, nr 1159, nr 1217+1218+1219+1220, nr 1228, nr 1229+1242, nr 1232, nr 1234, nr 1236, nr 1237, nr 1238, nr 1239, nr 1240 och nr 1241 samt de delar av fastigheterna Össlöv 4⁹ och 5¹ ävensom de delar av allmän väg litt. bm, litt. dr, litt. ds och samfälld vägmark litt. dq, litt. dt, litt. if och litt. då, vilka äro belägna inom en yttre skyddszon

(zon II). Servitutsbestämmelserna skola ha följande innehåll.

A. Zon I. Inre skyddsområdena.

1. Sand- eller grustäkt får ej äga rum under en nivå, som ligger en meter över förekommande högsta grundvattenytan, med mindre staden för särskild del av området lämnar medgivande därtill, varvid av staden för medgivandet uppställda villkor skola iakttagas. Därest i sand- eller grustag begagnas med flytande bränsle driven arbetsmaskin, som ej är fordon, skall till förhindrande av att bränslet utläcker på marken vara under maskinen anordnat tätt plåttråg, rymmande hela den förekommande bränslemängden.
2. Industriell inrättning eller ensilageanläggning får icke anordnas.
3. Kloakvatten och industriellt avloppsvatten får icke utsläppas på eller i marken.
4. Ledning för kloakvatten och industriellt avloppsvatten får icke anordnas med mindre densamma jämte tillhörande brunnar utföras av täta rör med täta fogar. Anläggningen skall vara fullt tät vid ett inre vattenövertryck motsvarande markytans nivå.
5. Upplag (lager) av bensin, fotogen, olja, vägsalt, fenolhaltigt preparat, giftiga kemikalier eller annat för grundvattnet skadligt ämne eller av avfall, som innehåller dylikt ämne, t.ex. latrin och gödsel, får icke förekomma med mindre sådana särskilda åtgärder vidtagits, att ämnet vid läckage eller dylikt hindras nedtränga i grunden; ej heller får dylikt ämne

spridas eller utsläppas inom området. Utan hinder av vad sist sagts må

- i den omfattning som erfordras för jord- och skogsbrukets behov - spridning ske av allmänt förekommande gödnings- samt växt- och djurbekämpningsmedel.

B. Zon II. Yttre skyddsområdet.

1. Sand- eller grustäkt får icke ske djupare än att uttaget med säkerhet ej når förekommande högsta grundvattenytan. Därest i sand- eller grustag begagnas med flytande bränsle driven arbetsmaskin, som ej är fordon, skall till förhindrande av att bränslet utläcker på marken vara under maskinen anbragt tätt plåttråg, rymmande hela den förekommande bränslemängden.

2. Industriell inrättning, eller annan anläggning med för grundvattnet skadligt avfall såsom syror, lutar eller metallsalter, får icke anordnas med mindre avfallet på betryggande sätt förvaras och avlägsnas.

3. Kloakvatten och industriellt avloppsvatten får icke utsläppas för infiltration i grunden.

4. Upplag (lager) av bensen, fotogen, olja, vägsalt, fenolhaltigt preparat, giftiga kemikalier eller annat för grundvattnet skadligt ämne eller av avfall, som innehåller dylikt ämne, t.ex. latrin och gödsel, får icke förekomma med mindre sådana särskilda åtgärder vidtagits, att ämnet vid läckage eller dylikt hindras nedtränga i grunden; ej heller får dylikt ämne spridas eller utsläppas inom området på sådant sätt att grundvattnet kan förorenas.

C. För skyddsområdena gemensamma bestämmelser.

Staden är skyldig att vid förfrågan av ägare eller brukare av mark inom yttre eller inre skyddsområdet skyndsamt lämna besked om de åtgärder, som enligt stadens mening i det särskilda fallet skola jämlikt A 5 eller B 4 vidtagas vid anordnande av upplag (lager) som där säges. Lämnas ej besked eller åtnöjes ägaren eller brukaren icke med det besked staden lämnat, må han draga frågan under vattendomstolens prövning. I annat fall skall, om upplaget (lagret) kommer till utförande, vad staden fordrat lända till efterrättelse. Bestämmelserna i detta stycke skola äga motsvarande tillämpning vid förfrågan i anledning av föreskriften under A 1 respektive B 2.

Utan särskild förfrågan hos staden må dock upplag (lager) som nu sagts anordnas under tak på underlag av betong (utan golvbrunn) med kanter som äro tillräckligt höga och täta för att hindra att det upplagda (lagrade) ämnet kan komma utanför upplagsplatsen. Anläggningen skall anordnas så att den icke skadas genom tjälskjutning eller på annat sätt samt fortlöpande underhållas och inspekteras av ägaren. Innan anläggningen påbörjas skall - för beredande av möjlighet till kontroll - anmälan göras till staden.

Under enahanda villkor må vätska, som här avses, lagras i tank, om denna omslutes av ett mot vattentillflöde skyddat betongkar (utan avlopp), som rymmer hela den i tanken inneslutna vätskemängden. När vatten eller vätska från tanken samlats i betongkaret, skall detta ofördröjligen tömmas och felet

avhjälpas, innan tanken vidare får nyttjas.

Jämlikt 2 kap. 45 § andra stycket vattenlagen skall vattenrättsdomaren anmäla beslutet om servitut hos inskrivningsdomaren i Sunnerbo domsaga för vederbörlig anteckning i fastighetsboken.

Skada eller
intrång av
skyddsbestäm-
nelserna
m.m.

Uppkommer i framtiden på grund av skyddsbestämmelserna skada eller intrång, som går utöver den av 2 kap. 58 § vattenlagen eller eljest av allmänt gällande rättsregler följande begränsningen i ägares rådighet över sin fastighet, skall skadan eller intrånget ersättas enligt vad i 9 kap. samma lag stadgas. Menar sakägare, att sådan skada eller intrång uppstått, och träffas ej uppgörelse med staden, äger sakägaren att genom skriftlig anmälan på det sätt och inom den tid, som fastställts för anmälan av oförutsedd skada i anledning av grundvattnets tillgodogörande, hänskjuta ersättningsfrågan till vattendomstolens prövning.

Om staden med stöd av skyddsbestämmelserna vill påkalla åtgärder beträffande befintliga spillvattenavlopp på de av advokat Håkansson's huvudmän ägda fastigheterna, har staden jämlikt åtagande att själv utföra och bekosta sådana åtgärder.

Vattendomstolen lämnar utan bifall ägarens av Össlöv 5¹ och stadens yrkanden om fastställelse av det emellan träffade avtalet av den 3 september 1963.

Uppstår fråga rörande skyddsbestämmelsernas tolkning i visst fall,